

**ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII W PROGRAMIE
OPERACYJNYM „INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO”
PRZYGOTOWANYM W RAMACH DOKUMENTU
NARODOWE STRATEGICZNE RAMY ODNIESIENIA
2007-2013 WSPIERAJĄCE WZROST GOSPODARCZY
I ZATRUDNIENIE**

TOMASZ SURMA

MINISTERSTWO GOSPODARKI

DEPARTAMENT ENERGETYKI

Przyszłość rynku energetyki wiatrowej w Polsce
Warszawa 15 marca 2006

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 wspierające wzrost gospodarczy i zatrudnienie (NSRO)

Rada Ministrów zaakceptowała 14 lutego 2006 roku *Wstępny projekt dokumentu Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 wspierające wzrost gospodarczy i zatrudnienie.*

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia to dokument strategiczny określający priorytety i obszary wykorzystania oraz system wdrażania funduszy unijnych: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) oraz Funduszu Spójności w ramach budżetu Wspólnoty na lata 2007-2013.

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 wspierające wzrost gospodarczy i zatrudnienie (NSRO)

NSRO są dokumentem określającym działania o charakterze rozwojowym, jakie Rząd polski zamierza podjąć w latach 2007-2013 w zakresie promowania trwałego wzrostu gospodarczego, wzrostu konkurencyjności oraz wzrostu zatrudnienia. NSRO służą jednocześnie zapewnieniu skutecznej pomocy na rzecz regionów i grup społecznie zmarginalizowanych oraz pomocy w restrukturyzacji sektorów i regionów problemowych.

Celem strategicznym NSRO jest tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki polskiej opartej na wiedzy i przedsiębiorczości, zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej Polski w ramach Unii Europejskiej i wewnątrz kraju.

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 wspierające wzrost gospodarczy i zatrudnienie (NSRO)

Przedstawiony projekt **NSRO** składa się z następujących części:

- Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej i przestrzennej,
- Analiza SWOT polskiej gospodarki,
- Kierunki i efekty polityki strukturalnej w Polsce w latach 2000-2006,
- Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego kraju,
- Spójność z polityką Wspólnoty oraz dokumentami programowymi kraju,
- Zarys programów operacyjnych i realizowanych w ich ramach działań,
- Finansowanie,
- System realizacji.

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 wspierające wzrost gospodarczy i zatrudnienie (NSRO)

NSRO będą realizowane przy pomocy Programów Operacyjnych (PO), zarządzanych przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego oraz Regionalnych Programów Operacyjnych (RPO), zarządzanych przez Samorzady poszczególnych województw.

- 16 Regionalnych Programów Operacyjnych (RPO)
- Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej
- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
- Program Operacyjny Kapitał Ludzki
- Program Operacyjny Konkurencyjna Gospodarka
- Programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej
- Program Operacyjny Pomoc Techniczna

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 wspierające wzrost gospodarczy i zatrudnienie (NSRO)

Łączna wartość środków finansowych zaangażowanych w realizację Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia w latach 2007-2013 wyniesie ok. 85,6 mld euro, z czego ok. 69,4 mld euro stanowić będzie wkład publiczny.

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 wspierające wzrost gospodarczy i zatrudnienie (NSRO)

Szczegółowy podział funduszy strukturalnych w Polsce w układzie poszczególnych programów operacyjnych kształtuje się w następujący sposób:

- Regionalne Programy Operacyjne – 26,8% całości środków (ok. 15,9 mld euro),
- PO Rozwój Polski Wschodniej – 3,6% całości środków (ok. 2,2 mld euro),
- PO Infrastruktura i Środowisko – 35,7% całości środków (ok. 21,3 mld euro),
- PO Kapitał Ludzki – 13,7% całości środków (8,1 mld euro),
- PO Konkurencyjna Gospodarka – 11,7% całości środków (7 mld euro),
- Programy Operacyjne Europejskiej Współpracy Terytorialnej – 1% całości środków (ok. 0,6 mld euro),
- PO Pomoc techniczna - 0,4% całości środków (0,2 mld euro).

Program Operacyjny „Infrastruktura i Środowisko”

Wstępny projekt opracowany w Departamencie Koordynacji Programów Infrastrukturalnych Ministerstwa Rozwoju Regionalnego we współpracy z resortami uczestniczącymi we wdrażaniu projektu. Projekt programu zakłada realizację następujących priorytetów:

- Komunalne inwestycje ochrony środowiska,
- Bezpieczeństwo ekologiczne,
- Nadzwyczajne zagrożenia środowiska i monitoring jego stanu,
- Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska,
- Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych,
- Rozwój sieci TEN-T,
- Transport przyjazny środowisku,
- Bezpieczeństwo transportu i krajowe sieci transportowe,
- Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku,
- Bezpieczeństwo energetyczne,
- Bezpieczeństwo zdrowotne społeczeństwa i poprawa efektywności systemu ochrony zdrowia,
- Rozwój kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego,
- Pomoc techniczna.

Program Operacyjny „Infrastruktura i Środowisko”

Priorytet IX: Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku

Główny cel priorytetu: poprawa bezpieczeństwa ekologicznego państwa w zakresie oddziaływania sektora energetyki na środowisko.

Cele szczegółowe priorytetu:

- Podwyższenie sprawności wytwarzania, przesyłania, dystrybucji i użytkowania energii,
- Rozwój wykorzystania alternatywnych, w szczególności odnawialnych źródeł energii w Polsce,
- Ograniczenie negatywnego oddziaływania elektroenergetyki i górnictwa węgla na środowisko.

Program Operacyjny „Infrastruktura i Środowisko”

Priorytet IX: Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku

W ramach priorytetu Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku przewiduje się działanie w zakresie wsparcia wykorzystania odnawialnych zasobów energii.

Działanie 9.2: Rozwój technologii wykorzystujących odnawialne i alternatywne źródła energii, w tym biopaliw.

Realizacja działania powinna się przyczynić do aktywizacji działalności gospodarczej i innowacyjnej w zakresie wytwarzania energii z OZE i wdrażania nowych technologii, wzrostu wykorzystania potencjału technicznego odnawialnych zasobów energii poprzez inwestycje w nowoczesne technologie, oszczędności paliw kopalnych, wzrostu udziału OZE w bilansie energetycznym Polski zgodnie z wymaganiami dyrektyw UE, aktywizacji obszarów wiejskich poprzez produkcję ekologicznych surowców energetycznych (biopaliwa, biomasa).

Program Operacyjny „Infrastruktura i Środowisko”

Działanie 9.2: **Rozwój technologii wykorzystujących odnawialne i alternatywne źródła energii, w tym biopaliw.**

W zakresie powyższego działania przewiduje się wsparcie w następujących obszarach:

- wytwarzanie paliw i energii z OZE,
- bezpośrednie wykorzystanie paliw alternatywnych w transporcie,
- wdrażanie produkcji urządzeń dla energetyki odnawialnej,
- stworzenie centralnego systemu informacyjnego o potencjale i rozwoju energetyki odnawialnej w regionach.

Program Operacyjny „Infrastruktura i Środowisko”

Przewiduje się wsparcie w ramach powyższego działania następujące typy projektów:

- Produkcja energii elektrycznej przy wykorzystaniu energii wiatru (farmy lądowe oraz obiekty pilotażowe: farma morska oraz farma magazynująca energię w wodorze), promieniowania słonecznego (pilotażowe systemy fotowoltaiczne) oraz wody,
- Produkcja ciepła przy wykorzystaniu biomasy, energii geotermalnej oraz słonecznej oraz w systemach grzewczych opartych na integracji różnych odnawialnych zasobów energii (w tym pilotażowe systemy ogrzewania osiedli mieszkalnych pokrywających min. 50% swych potrzeb energetycznych nowoczesnymi technologiami energetyki odnawialnej, przy zachowaniu odpowiednich standardów efektywności energetycznej),

Program Operacyjny „Infrastruktura i Środowisko”

- Produkcja energii elektrycznej i ciepła w skojarzeniu przy wykorzystaniu biopaliw stałych i biogazu (w tym biogazu z surowców lignozelulozowych – obiekty pilotażowe) oraz energii geotermalnej (obiekt pilotażowy),
- Produkcja w nowoczesnych instalacjach uszlachetnionych biopaliw stałych i biokomponentów dla transportu,
- Instalacje do produkcji paliw alternatywnych,
- Sieci stacji tankowania CNG i CNG z biogazem (ogólnopolskie korytarze transportowe) oraz rozbudowa sieci stacji oferujących paliwa z biokomponentami,

Program Operacyjny „Infrastruktura i Środowisko”

- Instalacje tankowania i stacje oferujące klientom biopaliwa, paliwa z biokomponentami oraz CNG i CNG z biogazem,
- Wymiana flot pojazdów na zasilane CNG oraz na biopaliwa i inne paliwa alternatywne,
- Transfer nowoczesnych technologii oraz know-how w zakresie produkcji urządzeń większej skali dla:
 - ✓ energetyki wiatrowej poprzez m.in. przyznanie preferencji inwestycyjnych dla producenta zaawansowanego wyposażenia technologicznego (urządzeń) dla sektora energetyki odnawialnej uruchamiających wspólne przedsięwzięcia produkcyjno–montażowe na terenie Polski,
 - ✓ dla podmiotu wdrażającego nową technologię i uruchamiających na dużą skalę produkcję bioetanolu z surowców lignocelulozowych,

Program Operacyjny „Infrastruktura i Środowisko”

- Uruchomienie w kraju seryjnej produkcji urządzeń małej i średniej skali do przetwarzania biomasy na biopaliwa stałe i płynne (biogaz powstały z fermentacji różnych substratów, w tym roślin energetycznych i biodiesel), konwersji fototermicznej energii promieniowania słonecznego, komponentów małych elektrowni wiatrowych łącznie z systemami sterowania oraz magazynowania energii (elektrolizery, ogniwa paliwowe),
- Opracowanie, wdrożenie i udostępnienie na stronach internetowych systemu informacyjnego o energetyce odnawialnej w Polsce, zawierającego m.in. atlas odnawialnych zasobów energii (przestrzenne rozmieszczenie zasobów na szczeblu kraju, regionu, gminy) z systemem prognozowania, dane statystyczne o źródłach energii odnawialnej w układzie regionalnym i gminnym.

Program Operacyjny „Infrastruktura i Środowisko”

Działanie 9.1: Zwiększenie stopnia wykorzystania energii pierwotnej i obniżenie energochłonności gospodarki.

Cel działania: Podwyższenie sprawności wytwarzania, przesyłu, dystrybucji i użytkowania energii.

Rodzaje projektów m.in.:

- Budowa i modernizacja lokalnych sieci energetycznych, umożliwiających przyłączenie nowych rozproszonych źródeł wytwarzania energii do KSE oraz do odbiorców położonych blisko źródła,
- Modernizacja sieci i rozwój sieci nn i SN dla potrzeb przyłączania odnawialnych źródeł energii.

Program Operacyjny „Infrastruktura i Środowisko”

Potencjalni Beneficjenci:

- Podmioty gospodarcze, prowadzące lub zamierzające prowadzić działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania i dystrybucji paliw i energii z OZE,
- Jednostki i podmioty jednostek samorządu terytorialnego,
- Instytucje sfery R&D (np. centra badawczo-rozwojowe), w szczególności w przypadku obiektów pilotażowych,
- Podmioty gospodarcze, prowadzące lub zamierzające prowadzić we współpracy z instytucjami R&D działalność gospodarczą w Polsce w zakresie produkcji urządzeń dla energetyki odnawialnej,
- Administracja publiczna,
- Instytucje kreujące politykę i koordynujące rozwój energetyki odnawialnej w Polsce,
- Końcowi odbiorcy energii.

Program Operacyjny „Infrastruktura i Środowisko”

Poziom dofinansowania:

Poziom dofinansowania ustalany będzie zgodnie z mapą pomocy regionalnej i wynosi maksymalnie 50% kwalifikujących się wydatków.

Wartość projektu:

Min. 5 mln euro.

Program Operacyjny „Infrastruktura i Środowisko”

System wdrażania programu operacyjnego

Instytucją Zarządzającą Programem Operacyjnym „Infrastruktura i Środowisko” jest minister właściwy ds. rozwoju regionalnego który wykonuje swoje funkcje przy pomocy Departamentu Koordynacji Programów Infrastrukturalnych (DPI) w MRR.

Instytucja Zarządzająca przekazuje realizację części swoich zadań Instytucjom Pośredniczącym, tj. ministrom właściwym, którzy będą realizować opisane zadania.

Program Operacyjny „Infrastruktura i Środowisko”

System wdrażania programu operacyjnego

Ocenę wniosków o dofinansowanie przeprowadzają Instytucje Pośredniczące. Minister właściwy pełniący funkcję Instytucji Pośredniczącej dla danego priorytetu/ów będzie podejmował decyzję o przyznaniu dofinansowania dla danego projektu na podstawie wyników oceny wniosku o dofinansowanie przedstawionych przez jego służby w kolejności zgłaszania wniosków.

Dla wszystkich programów operacyjnych funkcje instytucji audytowej pełni Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej.

Instytucje wdrażające są jednostkami, którym Instytucje Pośredniczące powierzają realizację określonych zadań z zakresu wdrażania działań lub projektów. Ministrowie właściwi dokonają wyboru instytucji wdrażającej w oparciu o jej doświadczenie i zasoby kadrowe niezbędne do wdrożenia Programu.

Program Operacyjny „Infrastruktura i Środowisko”

System wdrażania programu operacyjnego

Beneficjent odpowiada za:

- realizację projektu,
- zorganizowanie przetargów, gdy jest to wymóg prawa wspólnotowego lub krajowego oraz podpisanie umów z wykonawcami,
- monitorowanie i raportowanie wdrażania projektu, zgodnie z wytycznymi Instytucji Zarządzającej oraz Instytucji Pośredniczącej,
- zapewnienie dostępu do wymaganych dokumentów,
- przechowywanie dokumentacji związanej z realizacją projektu.

Monitorowanie i ocena